

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

1

בפני כב' השופטת אילונה אריאלי

אמיר ענבר ת.ז. 029619251

התובע

נגד

1. עמותת איל ח.פ. 580313039
2. אורנה שמעוני ת.ז. 09295148

הנתבעות

פסק דין

2

3 זוהי תביעה קטנה על פי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה (1965) (להלן "חוק איסור לשון הרע").

4 התובע זכה בפסק דין בתביעה קטנה שהתנהלה נגד הנתבעת מס' 1 בבית משפט זה (13-02-40402
5 ענבר נ' עמותת איל (26.11.13) להלן "פסק הדין").

6 בפסק הדין, חוייבה הנתבעת מס' 1 לשלם לתובע פיצוי כספי בסך של 3,000 ₪, בגין הפרת חוק
7 למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, תשמ"ג - 1983 והתקנות על פיו.

8 ההפרה האמורה של החוק למניעת עישון, נעשתה ב"בית איל" - מרכז לתרבות, חינוך, בריאות
9 וספורט שיעודו שילוב בעלי צרכים מיוחדים בקהילה. מרכז זה הוקם ומנוהל על ידי הנתבעת מס' 1
10 (להלן "העמותה"). הנתבעת מס' 2 הינה מנהלת העמותה. התובע הינו מנוי אשר נוהג להגיע למרכז
11 "בית איל" ולהתשמש במתקניו.

12 התובע טוען כי לאחר מתן פסק הדין, פרסמו הנתבעות פרסומים שיש בהם משום פרסום לשון הרע.
13 על כן, הוא תובע פיצוי בסך של 33,200 ₪.

14 הפרסומים, שעל עצם קיומם אין מחלוקת, נעשו כמפורט להלן:

15 ביום 9.12.13 נשלחה הודעת דואר אלקטרוני מתיבת הדואר של הנתבעת מס' 1, הודעה עליה חתומה
16 הנתבעת מס' 2 ואשר מוענה ל"כל באי בית איל, למנויים, למזדמנים ולאוהבים". בהודעה זו נכתב,
17 בין היתר, כך (נספח א' לכתב התביעה, ההדגשות במקור):

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

1 "הוגשה תביעה נגדינו על ידי אמיר ענבר, תושב כנרת, מנוי קבוע בבית איל, על
2 עישון בבית איל. התביעה הוגשה... על פגיעה בבריאות המשתמשים בבית איל
3 ובבריאות בתו.
4 ענבר תבע 10,000 ₪.
5 הגשנו כתב הגנה בו הסברנו...
6 הופענו אלמוג ואני בבית המשפט... ניסינו ככל יכולתנו להסביר שאנו עושים
7 הכל למען לא יעשנו על הדשאים. כפי הנראה שנימוקיו של אמיר ענבר, שכנעו
8 יותר...
9 השופטת קנסה אותנו ב-3,000 ₪. הכסף הזה הולך לענבר לכיסו, לא ל"עמותת
10 להגנת אויר נקי" כך אמר במשפט וכך מאפשר החוק.
11 אני כותבת לכם את כל זה בגלל מספר סיבות
12 האחת והחשובה ביותר שכולכם תהיו מודעים לתיקון בחוק שאוסר לעשן
13 בחוצות הברכה.
14 שנית, למען בריאותכם, אל תעשנו מספר שעות, כאשר אתם מבלים למען
15 בריאותכם, בבית איל.
16 שלישית, זה אולי יעזור לכם להפסיק לעשן.
17 איני בטוחה שזו הייתה כוונת התובע...
18 הצענו לאמיר ענבר להצטרף לצוות שיעזור לנו להתמודד נגד העישון. כך עושה
19 מי שרוצה להתמודד בכפית החוק, בדרך של השפעה וחינוך. אני לא משוכנעת,
20 שתביעה משפטית גם אם מוצדקת לפי החוק וכוונת (כך במקור – א.א.) אותנו
21 בכסף, שהולך לכיסו של התובע, תעזור להפסקת העישון בשטחים פתוחים
22 ציבוריים. זה חוק שמאד מאד קשה ליישמו.
23 ...
24 לאמיר ענבר שגר בקיבוץ כנרת וממשיך להיות מנוי של בית איל, אני מציעה
25 דרכים אחרות מוסריות וחינוכיות כדי להיאבק בישום חוק שבו הוא מאמין.
26 אני רוצה להזכיר לאמיר ענבר ולכל הקוראים, שיעודו של בית איל הוא למען
27 שילוב כל בעלי הצרכים המיוחדים עם כל גווני הקהילה. והם מסובסדים על
28 ידכם המנויים הרגילים, לא על ידי שום מוסד ממלכתי. זה לא טיעון למען הפרת
29 חוק העישון, אבל בהחלט טיעון נגד תביעה משפטית שבצידה תביעה לכסף.
30 **הכסף הזה יכול היה ללכת לסבסוד בעלי הצרכים המיוחדים ובמקביל לעבוד**
31 **חזק ליישום החוק נגד עישון בחוץ...**
32 ביקשנו את אמיר ענבר מספר פעמים לעבוד איתנו על הנושא, ביקשנו אותו
33 להוריד את התביעה, הבהרנו לו שגם פקח של משרד איכות הסביבה אמר שאנו
34 נוהגים לפי החוק... המחשנו בפני אמיר ענבר את כל מה שאנחנו עושים, טען

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

שזה כדי לרצות אותו... לא! זה לא כדי לרצות אותו זה בהחלט מתוך הבנה שחוק צריך לבצע.

...

אני פונה אל כולכם לבוא אלינו ולהשמיע כל טענה ובעיה שיש ולא לרוץ לתביעות משפטיות. כל שאנו עושים זה למענכם וגם אם טועים, יש דרך לתיקון ושינוי והכל ברוח טובה".

במקביל לפרסום האמור, פרסמה הנתבעת מס' 2, בדף הפייסבוק שלה, את אותה הודעה שצוטטה לעיל. פרסום זה זכה לתגובות של אנשים שונים, וביניהן אלה:

- "אורנה היקרה כמד כד וכאחד שמבקר בבית אייל לא אבקר יותר בבית איל... בגלל אותם אנשים כמו אמיר ענבר שאינו שמע את האימרה "חיה ותן לחיות".
- "עמיר ענבר מצטייר כאדם משועמם החורש מזימות כיצד להזרים כספים לכיסו הפרטי... צר לי ועצוב לי לקרוא את הדברים".
- "... צר לי על אנשים אטומים שדורכים על הערך שלשמו קם בית איל! ... על פניו נראה לי שמר ענבר לא כ"כ רצה לשנות את פני החברה במניעת עישון, נהפוכו, כנראה שרצה להגדיל קופה בעגת האגואיזם".
- "מה אנשים מוכנים לעשות בעבור בצע כסף. איזה בזוי לתבוע כסף מבית איל".
- "עצוב שאנשים כאלה מגיעים לבית איל. מהצד נראה שכל מבוקשו היה לממן את המנוי לשנה הבאה...".
- "תאוות בצע הובילה אותו".
- "...אנשים קטנים מתעסקים בדברים כגון זה... ענבר הזה חתיכת פוץ!!!!!!".
- "זה האיש עצמו... ואני באופן אישי בגלל שהוא ידע (ולצורך העניין את מטרותיו של בית אייל) מוותרת על המינוי שלו (שיחפש את החברים שלו – אם יש לו?)...".

בתגובה לאותן תגובות, הגיבה הנתבעת מס' 2 בזו הלשון:

"קראתי את תגובותיכם ואני מודה לכם שאתה מתייחסים לבעיה. רוב המעשנים לא יודעים על הרחבת החוק שאוסר לעשן בחוצות הבריכות. רובם מקשיבים כאשר פונים אליהם ומכבים את הסיגריה. חלקם עוברים למקום המוגדר ומותר לעשן. חלקם כמו בכל מקום סרבנים. ובכל זאת אני חושבת שהתובע שהוא מנוי קבוע בבית איל לא צריך היה לתבוע אותנו אלא לעזור לנו להאבק על יישומו של החוק.

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

כמובן שלא להרוויח לכיסו כסף שמיועד לבעלי צרכים מיוחדים. תודה לכם.

אורנה."

טענות הצדדים

התובע טוען כי דבר הפרסום נודע לו מספר ימים לאחר שניתן פסק הדין, כאשר הוא קיבל שיחת טלפון ממכר שהודיע לו כי הוא מושמץ במסגרת עלון פרסומי אשר נשלח על ידי העמותה למנויי "בית איל" באמצעות הדואר האלקטרוני. כשקרא את הפרסום חשכו עיניו. שמו אוזכר פעמים רבות, תוך קביעת עובדות שקריות והשמצות מעוותות וחסרות כל בסיס.

לא חלף יום או יומיים והתובע ביקר במזכירות הקיבוץ בו הוא מתגורר לשם קבלת דבר דואר ואז ציינה בפניו הפקידה כי הוא צוין לרעה בפייסבוק במסגרת שיתוף של ה"פוסט" אותו פרסמה הנתבעת מס' 2. התובע נכנס לדף הפייסבוק של הנתבעת מס' 2 ושוב חשכו עיניו. אותו מכתב נאצה פורסם בשנית, אך הפעם גם ההמון משתלח ו"סוקל" את התובע בתגובות מרושעות, מעליבות ופוגעות.

לטענת התובע, הפרסומים מהווים לשון הרע, באשר הם שמים אותו לבוז וללעג ופוגעים בו בכוונת מכוון, ביודעין ובחוסר תום לב מוחלט. הפרסומים הציגו אותו כאדם חסר מוסר, אשר כל עניינו השגת כסף לכיסו, גם אם הדבר כרוך ברמיסת אנשים בעלי צרכים מיוחדים.

עקב הפרסומים, הפך התובע לנשוא שלילי בשיח הציבורי בקהילה וניתן ללמוד על כך מתגובות ההמון המשולחב והזועם, כלשונו, לפרסום בפייסבוק.

הנתבעות בחרו בדרך שגויה ופסולה להגיב על פסק הדין. אם מטרותיהן אכן כפי שטענו בפרסומים, אזי לא היה כל מקום לציין את שמו של התובע, מקום מגוריו ודעותיהן ביחס אליו.

על כן ובגין הנזק שנגרם לשמו הטוב, מבקש התובע להשית על הנתבעות פיצוי בסך של 33,200 ₪, כגבול סמכותו של בית המשפט לתביעות קטנות, וכן הוא מבקש מבקש להורות לנתבעות לפרסם תיקון והבהרה של הפרסומים הפוגעניים.

הנתבעות, מנגד, מבקשות לדחות את התביעה. לטענתן, אין מדובר בפרסום לשון הרע. מטרת הפרסומים הייתה אחת - יידוע כל המנויים ב"בית איל" באשר לפסק הדין שניתן, כאחת מהדרכים למאבק נגד העישון.

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

הנתבעות חוזרות ומדגישות כי לא הייתה להן כל כוונה להשפיל את התובע בעיני הבריות או לעשותו למטרה לשנאה, לבזו או ללעג מצדם. שמו של התובע ומקום מגוריו צוינו מתוך כבוד אליו כמי שתביעתו התקבלה ואף פורסמה קודם לכן בעיתון "ידיעות אחרונות", תוך ציון פרטים אלה. לחלופין טוענות הנתבעות, כי מדובר בפרסומים החוסים בצילן של ההגנות הקבועות בסעיפים 14 ו-15 לחוק איסור לשון הרע - הגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב.

דיון והכרעה

בדיון שהתקיים בפני ביום 27.10.14, העידו התובע והנתבעת מס' 2. לאחר ששמעתי טענותיהם ועיינתי בראיות שהוגשו, הגעתי לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל. על פי תקנה 15(ב) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז - 1976, ינומק פסק הדין בצורה תמציתית:

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהי "לשון הרע", כדקלמן:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבזו או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
 - (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
- בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד;

הנתבעות אינן חולקות, כאמור, על עצם הפרסום.

יש לדחות את טענת הנתבעת מס' 2 כפי שהועלתה בדיון ולפיה אין מדובר בפרסום שפרסמה העמותה - הנתבעת מס' 1, אלא בפרסום שרק היא עצמה פרסמה. הפרסום הראשון נשלח מתיבת הדואר האלקטרוני של העמותה, על ידי הנתבעת מס' 1 שהינה מנהלת העמותה, הוא מוען "לכל באי בית אייל, למנויים, למזדמנים ולאוהבים", הוא קורא למנויים כיצד לנהוג בתחומי בית אייל, הוא מנוסח בגוף ראשון רבים ובתחתיתו נכתב: "כנסו לאתר בית אייל... בית אייל הרמוניה של חיים".

המדובר בפרסומים אשר זכו לתפוצה נרחבת, לא רק מנויי "בית אייל" אלא גם מאות החברים של הנתבעת מס' 2 ברשת החברתית הפייסבוק.

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

1 עולה מתוכן הפרסום, כי הנתבעות ביקשו באמצעותו יידע ליידע את ציבור המנויים באשר לתוצאות
2 פסק הדין וחובתן לאכוף במקום את הוראות החוק למניעת העישון במקומות ציבוריים.

3 יחד עם זאת ולצד דיווח זה, כללו הנתבעות בפרסום זה גם אמירות כלפי התובע, כגון **"הכסף הזה**
4 **יכול היה ללכת לסבסוד בעלי הצרכים המיוחדים"**, **"... אני חושבת שהתובע שהוא מנוי קבוע בבית**
5 **איל לא צריך היה לתבוע אותנו אלא לעזור לנו להאבק על יישומו של החוק. כמובן שלא להרוויח**
6 **לכיסו כסף שמיועד לבעלי צרכים מיוחדים"**.

7 כך גם הדברים שפורסמו על ידי הנתבעת מס' 2 בפייסבוק בתגובה לתגובותיהם המשתלחות של
8 הקוראים: **"... אני חושבת שהתובע שהוא מנוי קבוע בבית איל לא צריך היה לתבוע אותנו אלא**
9 **לעזור לנו להאבק על יישומו של החוק. כמובן שלא להרוויח לכיסו כסף שמיועד לבעלי צרכים**
10 **מיוחדים"**.

11 המדובר בדברים המציגים את התובע באור שלילי, מטילים דופי במוסריותו בכך שבחר לתבוע פיצוי
12 מן העמותה ויוצרים רושם בעיני הקורא כי התובע שלשל לכיסו כספים המיועדים לבעלי צרכים
13 מיוחדים.

14 דברים אלה מהווים לשון הרע על פי החוק, שכן הם עלולים להשפיל את התובע בעיני הבריות או
15 לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם ולבזותו בשל מעשה לגיטימי שעשה - הגשת אותה
16 תביעה.

17 ויובהר - עצם פרסום שמו של התובע, איננו בבחינת פרסום לשון הרע, שכן פסק פסק הינו נחלת
18 הכלל. פרסום הדברים המטילים דופי באופיו ובמוסריותו של התובע, הם המהווים פרסום לשון
19 הרע.

20 לשם קיומה של עילת תביעה על פי חוק איסור לשון הרע, די בכך שהפרסום **עלול** לגרום לתוצאות
21 האמורות של ביזוי התובע. בענייננו אף קיימת הוכחה כי סיכון זה התממש בפועל - ראיה לכך ניתן
22 לראות בתגובות הרבות המשתלחות בתובע ברשת הפייסבוק, שיש בהן כדי לשקף את האופן שבו
23 נקלטו דברי הנתבעות על ידי הקוראים: התובע הוגדר בתגובות לפרסום שפרסמה הנתבעת,
24 כ"משועמם חורש מזימות כיצד להזרים כספים לכיסו הפרטי", "אנשים אטומים שדורכים על הערך
25 שלשמו קם בית איל", "איזה בזוי לתבוע כסף מבית איל", "מה אנשים מוכנים לעשות בעבור בצע
26 כסף" "תאוות בצע הובילה אותו", "ענבר הזה חתיכת פוף!!!!!!" וכיוצא באלה התגובות המפורטות
27 לעיל.

28 העובדה שהנתבעת, על פי טענתה, לא התכוונה לפגוע בתובע, אין בה כדי להעלות או להוריד. על פי
29 הדין, יש לבחון את הביטוי על פי אמות מידה אובייקטיביות, אשר אינן תלויות בכוונת המפרסם או

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

באופן בו הובן הפרסום על ידי הנפגע. כך נפסק בעניין זה בע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (4.8.08, פורסם בנבו):

"אמירות מהוות לשון הרע כאשר קיימת אפשרות אובייקטיבית כי פרסומן עלול להביא להשפלתו של אדם, או לעשותו מטרה לשנאה, בוז או לעג מצד הבריות. משמעות האמירות נלמדת מתוכן והן מתפרשות על פי מובן הרגיל והטבעי בהתאם לאמות מידה אובייקטיביות. אמת המידה לבחינת האמירה כלשון הרע אינה תלויה בכוונת המפרסם, או באופן בו הובן הפרסום על ידי הנפגע (ע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה חסון, פד"י נ(2) 607 (2002)... על פי המבחן האובייקטיבי, נבחנת ההשפעה שיש לאמירות על ההערכה לה זוכה האדם בעיני הציבור; (ע"א 334/89 רבקה מיכאלי נ' בלה אלמוג, פד"י מו(5) 555 (1992)... ע"א 809/89 לוטפי משעור נ' אמיל חביבי, פד"י מז(1) 1 (1992)... לצורך גיבוש עוולה בגין לשון הרע, אין צורך להוכיח כי אדם בפועל הושפל או בוז. די שהפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו (אורי שנהר, דיני לשון הרע, התשנ"ז-121 1997 "...).

יתרה מכך, העובדה שלמקרא תגובותיהם הקשות של הקוראים, התובעת הגיבה בתודה למגיבים על תגובותיהם, בלא שתיקנה אותם על טעותם בהבנת דבריה בכל הנוגע לאופיו ולהתנהגותו של התובע ואף תוך שהוסיפה "ובכל זאת אני חושבת שהתובע שהוא מנוי קבוע בבית איל לא צריך היה לתבוע אותנו אלא לעזור לנו להאבק על יישומו של החוק. כמובן שלא להרוויח לכיסו כסף שמיועד לבעלי צרכים מיוחדים", מלמדת כי גם לגופו של עניין, אין ממש בטענת הנתבעת אודות תום ליבה בפרסום הדברים.

באשר להגנת אמת הפרסום - סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע, כי על המבקש לחסות תחת הגנה זו לעמוד בקיומם של שני תנאים מצטברים: אמיתות הפרסום וקיומו של עניין ציבורי בפרסום. תיאור התובע כמי ש"הרוויח לכיסו כסף שמיועד למען בעלי צרכים מיוחדים", במקום לעזור לנתבעות במאבק על יישומו של החוק למניעת עישון, איננו אמת ומשכך, לא חלה הגנה זו על הנתבעות.

ובאשר להגנת תום הלב - לא ניתן לראות את תוכן הפרסומים כאמור משום הבעת דעה בתום לב, כנדרש בגדרי הגנה זו. כפי שצוין לעיל, העובדה שהנתבעת מס' 2 חזרה פעם נוספת על אותם הדברים, גם לאחר שנוכחה בתגובות הקשות והפוגעניות כלפי התובע, כאשר היא אף הודתה למגיבים על תגובותיהם, יש בה כדי לשלול את הגנת תום הלב.

בית משפט לתביעות קטנות בטבריה

ת"ק 13-12-58502 ענבר נ' עמותת בית אייל ואח'

תיק חיצוני:

- 1 על יסוד האמור לעיל, שוכנעתי כי יש לקבל את התביעה ולפסוק לתובע פיצוי בשל פרסום לשון הרע.
- 2 **באשר לגובה הפיצוי** - בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע, יתחשב בית המשפט במכלול הנסיבות ובין
- 3 היתר בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו
- 4 ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד (ע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510).
- 5 בהתחשב במכלול הנסיבות ובכלל זה מהות הפרסום ואופי פעילותה ומטרותיה של העמותה, סבורני
- 6 כי פיצוי בסך של 5,000 ₪ יהא הולם בנסיבות העניין.
- 7 התובע הודיע במעמד הדיון כי הוא חוזר בו מן הדרישה לפרסום התנצלות מטעם הנתבעות (עמוד 3
- 8 שורה 1 לפרוטוקול).

סיכום

- 9
- 10 על יסוד האמור לעיל, הריני מקבלת את התביעה ומורה לנתבעות, ביחד ולחוד, לשלם לתובע סך של
- 11 5,000 ₪, בתוספת הוצאות משפט בסך של 500 ₪.
- 12 התשלום יבוצע בתוך 30 יום ממועד מסירת פסק-דין זה לנתבעות, אחרת - יישאו הסכומים
- 13 האמורים הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום בפועל.
- 14 ניתן היום, ה' חשוון תשע"ה, 29 אוקטובר 2014, בהעדר הצדדים.
- 15

אילונה אריאלי, שופטת